

Total No. of Printed Pages—7

HS/XII/A.Sc.Com/K/25

2 0 2 5

KHASI

(Modern Indian Language)

Full Marks : 100

Por : 3 kynta

*Ki dak jingkheĩn ba la ai harud ki kdew ia ki 'full marks'
jong ki jingkylli*

Jingbatai Kyllum :

- (i) Jubab ia baroh ki jingkylli ha ka kot sada ba la ai ban thoh ia ki jubab.
- (ii) Sdang ban jubab shwa ia ki jingkylli ba lyngkot ha ka bynta 'A'.
- (iii) Jubab ia baroh ki jingkylli ba dang sah hadien ba la dep thoh shwa ia ki jingkylli ba lyngkot.

(A—Jingkylli Balyngkot)

(Marks : 50)

BYNTA—I

(Marks : 20)

- 1.** Na kano ka lynnong lane ka poim la sot ia kine ki laiñ harum (Jied *san* tylli) : 1×5=5

(a) Ka ktien ne ka kam wat ju tam pynlah,
Ap-dngong ia ka ktien ba kren ki rangbah.

(2)

- (b) Uba don ïa ka um ju laid marwei bad um sah marwei
mynno mynno ruh ha ka jingim jong u bad ka pyrthei
hi ka pyrto ïa u.
- (k) Kumne mynsiem b'an pynsawang,
Da kumwei lad ba'n wad nga'm nang.
- (d) Ha ki thapbniang ba syiad pha kdup,
Wat i'u Seinpui ruh pha kynthup.
- (e) Hynrei aiu keiñ u raitong un lah ban leh haba ka
pulom ei kumne? Ah, u bapli kynrad.
- (g) Baroh ki ïa lyngngoh
bad ki ïa wad ïa ki jubab
La kum ba thlia ki khynnah.
- (ng) Ka dawai bad ka ñia ki ïa iaid ryngkat bad um ju
dukha ïa lade.

2. Pyndap ïa ki jaka kiba thylli da ki kyntien kiba dei
(Jied san tylli) : 1×5=5

- (a) Ka _____ ba par suki pa suki,
Kan sa trei ha kano ma ka sngi.
- (b) Ka buit ka don ka dor kaba khraw hynrei tang ma
ka khlem ka _____ kan shu long lymboit bad sah
lymboit bad kan duna ka bor jong ka.
- (k) Ha la u pud u sam kynthop,
Shawei kim ju kwah _____.

(3)

- (d) Ha shnong nga heh ka _____ hynrei ha sor nga shah
kynhied kat ha uba don.
- (e) Ko 'rangdajied ka ri
Wat shah khnam ki'n kiew _____.
- (g) La dang la dud kynja thawlang iawbei
I rngiew i rwiang ruh I'm ju kham _____.
- (ng) Haba ka Verb ka bud ia ka Pronoun ym don _____
kaba ieng ha khmat jong ka.

3. Jied ia ki kyntien kiba dei ia kiba la ai hapoh ki braket
(Jied *san* tylli) : 1×5=5

- (a) Ia ka kam ki briew wat leit tip kynsha,
Ba la ka (Jinglong/Jingmut) ka sniew ka thala.
- (b) Hadien (Ar/Saw) kynta ba la set ia u, u bah Ta En u
sa sdang ban sngewthuh ba u la ngat ha ka ruh,
hynrei na ka daw aiu, um tip.
- (k) Ka (Verb/Adverb) ka kdew ia ka akor ne rukom ba
ka Noun ka pyndep ia ka kam, ia ka jaka bad ka
por ha kaba ka leh ia ka kam.
- (d) Ha dwan jingieit la ri,
Ba kyrteng jong ngi ka'n (Im/Khraw).
- (e) Haba ki sla jong u diengkya bad ka diengsyrtok ki la
hap lut u la tip ba ka (Tlang/Lyiur) ka la sdang.

(g) Haba shu peit la i iap ngiah,
Ban shu ïa (Peit/Sngap) ym i lah shah.

(ng) Katto katne ki ïa ong ba u wan poi
La kum u (Lurhap/Khnam).

4. Jubab 'Dei' ne 'Ym dei' ïa kine harum (Jied *san* tylli) :
1×5=5

(a) Sngap bha ïa ka sur jong ka wah,
Katba ka dang iai khynwin
Kumta keiñ phin tip ba nga ruh nga im.

(b) "Ar shamoit sha shisien dih, ar sien shisngi." La batai
stet u doctor bad ai jyndat ïa ka kot dawai ha u bah
Ta En.

(k) Ka'n kyan ka hok ki lum.
Ai byrrieh ka'n tuid sha them.

(d) Ka Preposition ka don ka Object bad kata hi ka dei
barabor ka Noun Lane Pronoun.

(e) Jingthaw paka nylla u Blei,
U briew u leh thawstad.

(g) Ngim dei ban leit kylli ïa u saipan jongno jongno Lane
ban leit tuklar lorni ïa ka kam ki briew.

(ng) Ki ba'm pyrto ïa ka jinglehbha kiwei,
Man ka sngi ju daiñdong ka pyrthei.

(5)

BYNTA—II

(Marks : 30)

5. Jubab lyngkot ha ki 5 ne 6 senten ia kine ki jingkylli harum (Jied san tylli) : 6×5=30

(a) “Kum ding leilieh jingstad ka proh,
Ka pyrkhat ka pyrdain.”

Kiei ki jingmut kiba u myllung B. C. Jyrwa u kwah
ban pynsngew ia ngi lyngba kine ki kyntien haneng.

(b) İathuh lyngkot ia ka jingleh bymsuidñiew u Doctor
ia u bah Ta En ha ka por ba u leit shim dawai na ka
Aspatal sorkari?

(k) Kaei ka Transitive bad Intransitive Verb? Pynshai da
kaba ai bad ki nuksa.

(d) Kumno u Radhon Singh Berry u sneng u kraw halor
ka jingthok jinglamler lyngba ka Poim ba XIV?

(e) “Sha sngi jingsuk b’la dep
İa mynsiem pha leit kynting.”

Batai lyngkot ia kita ki sngi jingsuk b’la leit kiba u
myllung V. G. Bareh, u pynkynmaw ia ngi.

(g) Kumno u H. O. Mawrie u sneng u kyntu ia ki khun
Khasi halor ‘ka riam ka beit’.

(ng) Kiei ki jingkhmih lynti jong ki paitbah haba u wan u
Myntri Rangbah ha sor Shillong kat kum ba la rwai
da u myllung K. S. Nongkynrih.

(6)

(B—Jubab Bajrong)

(Marks : 50)

6. Thoh Ese (Essay) halor *kawei* na kine harum : 14

(a) Ki jingdih kyrni ba pynbuaid ki bor jingpynjot ïa ka longbriew manbriew bad ka imlang sahleng.

(b) Ki Sengbhalang kum ki atiar ban ïada ïa ka Ri bad ka jaitbynriew.

(k) Ki nongpyniaid shnong kiba khlaiñ bad ba iohi jingai ki wanrah jingsuk bad jingshngaiñ ïa ka shnong ka thaw.

7. Kiei ki daw kiba pynlong ïa u myllung V. G. Bareh ba un ieit kyrpang ïa ka aiom Tlang kat kum ba phi shem ha ka poim “Hapdeng ki Law Kynjah ka Tlang”? Batai shai. 12

Lane

Ïathuh ïa ka jinglong ka sor Shillong ha ki por ba mynshwa, bad da ïa thuh shai ïa ki daw ka jingkylla dur jong ka ha ka pateng kaba mynta kaba la pynsngew-sih kthang haduh katta katta ïa u myllung B. C. Jyrwa.

4+8=12

8. Kaei ka khubor kaba u nongthoh W. Kharkrang u don ban pynphalang lyngba ka khana ‘Bah Ta En, sa leit suk ho’? Sei da ki ñia kiba shai. 12

(7)

Lane

Batai kumno ka mariang ka long kum ka skul bah ha
kaba u khun Khasi u pule bad shah hikai ia lade kat
kum ba la thoh da u H. O. Mawrie. 12

9. Batai ia ki kamram ba ka Adjective ka pyndep, da ai bad
ki nuksa ia kawei pa kawei ka kamram. 12

Lane

Kaei ka Adverb? Batai shai ia ki kamram jong ka
ryngkat bad ki nuksa. 2+10=12

★★★